

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X évfolyam.

FIUME, csütörtök 1913. június 12.

130. szám

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 226).
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco 3. 1 em.
Nyomda telefonszáma (lapzária előtti) 400.

Felolós szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előzetési ár helyben és vidéken:
Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 5 hasábos petű sorja 60 fillér.

A pályaválasztás és a tuberkulózis

—o—

Most a tanév végén hány ifju lélek és még több szülő töpreng a pályaválasztás nehéz kérdésének gondjai közepette! Mennyi mindenféle szempont jut eszükbe e kérdés mérlegelésekor! Mégis hányra akadnánk e töprengő lelkek között, akiknél e mérlegelési szempontok között ezeknek egyik legfontosabbja csak eszükbe is jutott volna? Ugyanis hány szülő gondol arra, hogy orvosának tanácsát is meg kellene kérdeznie, vajjon a gyereke számára választandó pálya megfelel-e szervezetének. Pedig ha valami, ugy ez a szempont elsősorban kellene, hogy számba jöjjön e kérdés mérlegelésekor. Mert hány ifju szervezet fejlődését befolyásolja károsan később a választandó pálya természetével járó, de az ő egyéni szervezetére káros hatású munka sajátos volta. A mindennapi életben léptenyomon észlelhető szomorú példák, a statisztikai rideg számok mennyi és mennyi tanulságot rejtenek magukban. Mennyi okos tanácsot adhatnának ezek az élettelen számok a hozzájuk fordulónak!

Itt volna ideje, hogy a nagyközönség egyszer már öntudatára ébredjen azoknak az óriási károknak, amelyek a higiénikus gondolkodás hiányából fakadnak. Annál is inkább, mert ez az öntudatra ébredés nemcsak az egyesek érdeke. Itt igazán elmondható, hogy az egyén és a közérdeke találkozik.

„A Tengerpart“ tárcája

Az örökös fia.

Chailuxné, 38 éves.
Pierre Chailux, a fia, 22 éves.
Este tíz óra; Chailuxné egy nagy tükör előtt lomhán rendezgeti a haját. Estéli ruhába van öltözve.
Pierre (félre teszi az ujságját s ránéz az anyjára): Nagyon szép vagy. És hol akarod mitogatni magad?
Chailuxné: Az operában.
Pierre: Kivel?
Chailuxné: Nive urral.
Pierre: Eljön érted?
Chailuxné: Igen. Sőt már itt kellene lennie.
Pierre: És bizonyosan eljön érted?
Chailuxné: Természetesen. (Szünet.) És te? Mit csinálasz?
Pierre: Fölmegyek egy órára a körbe a színházba.
Chailuxné: Jöjj velünk.
Pierre: Nem megyek.
Chailuxné: Miért nem?
Pierre: Nem szeretem a zenét.
Chailuxné: Oh, Don Juant sem?
Pierre: Azt sem. És aztán...
Chailuxné: S aztán...
Pierre: Alkalmatlan volnék nektek. (Szünet.)

Kétségtelen, hogy a mi társadalmunk szervezeti degenerálásának nem utolsó oka, hogy az ifju szervezet ép abban az időben, amikor fejlődésére legjobban kellene ügyelnünk, amikor mindenféle káros befolyás hatásával szemben legkisebb az ellenálló képessége, — kerül a legkedvezőtlenebb közé. Pedig ebben az időben szervezet megfelelő funkciójához szükséges feltételek nyújtása nemcsak a jelen, hanem a jövő szempontjából is elsőrendű fontosságú. Ennek a nagy horderejű szociális, higiénikus és humánus kérdésnek érdemi részét e helyen csak ép **érintenünk lehet**, nem hogy kimerithetnők lényegét.

De azok között a tényezők között, amelyek az ifju szervezet fejlődését befolyásolják, nem utolsó a választott pálya sajátos természete.

Ép ezért most, mikor e kérdés annyira aktuális, nem lesz felesleg erre a szempont-ra terelnünk a nagyközönség figyelmét. Mert a tapasztalatlan, tudatlan gyerek, vagy még tudatlanabb szülő higiénikus gondolkodásának hiányát hány ifju karrier idő előtti összeroppanása bánja meg. Hány kisebb és nagyobb tragédia következménye egy-egy ilyen elhibázott pályaválasztásnak.

Különösen az egyszerűbb nép körében tapasztalható, hogy a pályaválasztás fontos kérdésénél egészségügyi szempontok sajnos nem jutnak rendszerint egyelőrtérbe, mint azt a mi kartársaink szomorú példája és a jövő nemzedék jóléte kívánná.

Ha pedig e kérdés mérlegelésekor héberkorba a szempont is előtérbe kerül, akkor

Chailuxné: Nem értelek.

Pierre: De igen; nagyon jól értesz! (Szigorúan ránéz.) Szereted Nive urat?

Chailuxné (meglepetve): Megbolondultál? Mondd még azt is, hogy én neki talán...

Pierre: Nem mondom se azt, hogy az vagy, se azt, hogy nem az vagy. Csak azt mondom, hogy szereted Nive urat. Igaz?

Chailuxné: Tetszik nekem, az igaz. De ebből már azt következtetni, hogy...

Pierre: Ez nekem elég. Bevallod, hogy tetszik neked; sőt nagyon is tetszik. Rendesen így szokott kezdődni... És aztán majd egy szép napon nem fogsz tetszeni neki. Rendesen így szokott végződni.

Chailuxné: Pierre, elfelejtetted, hogy ki vagyok!

Pierre: Kérlek, mama, ez a dolog nagyon fontos ránk nézve — beszéljünk csak komolyan. Hallgasd meg, amit mondani akarok.

Chailuxné: Attól függ, hogy mit akarsz mondani.

Pierre: Mindent. Az igazságot. Nem vagy már gyermek, meghallgathatod... Fel akarom frissíteni az emlékezetet. Emlékszel még rá, mit mondtál nekem három évvel ezelőt?

Chailuxné: Nem emlékszem. De valószínűleg azt ajánlottam neked, hogy tiszteld anyádat...

Pierre: Dehogy, dehogy! Így szóltál hozzám: „Kedves kis Pierrem, most már hu-

sem mindig oly irányban és oly eredménnyel, mint ahogy ez kívánatos volna. A tudatlan szülő ugyanis a gyöngébb szervezetű gyermekét sok esetben még ekkor sem olyan foglalkozásra szorítja, mely alkalmas lenne a gyenge szervezet megerősítésére, hanem ép az ellenkezőjére. Mert nem hogy friss levegőn végezhető foglalkozási ágat választana ily gyenge gyerek számára, hanem ép ekkor választja a kevesebb testi munkát igénylő és ép ezért szerinte könnyebb, zárt helyiséghez kötött ipari- vagy irodai foglalkozások valamelyikét. S hány gyereket dobunk ép ezzel be évről-évre a legkegyetlenebb háborúnál is erősebben pusztító tuberkulózis karjai közé.

Ép ezért nem lesz fölösleges a nagyközönséghez azzal a kérdéssel fordulunk, hogy ki-kéi tehetségéhez és hatásköréhez képest e felvilágosító munkában vegye ki részét. Illetékes és kevésbé illetékes egyének és szervezetek hassanak oda, hogy a beteges, gyenge szervezetű gyermekek pályaválasztásánál egészségi szempontra döntő súlylyal jussanak érvényre társadalmunk minél szélesebb rétegeiben.

Világosítsák fel a tudatlan szülőt, hogy azzal, ha az ily gyenge gyermekét zárt helyiségéhez kötött, porképződéssel járó ipari vagy irodai foglalkozások valamelyikére szorítja, a betegségre hajló organizmust utolsó menedékétől fosztja meg.

A lappangó kórral szembeni praedispozíció leküzdésére, a gyenge szervezet megerősödésére csak a szabadban végezhető hivatások valamelyike alkalmas.

szadik évembe léptél. Mi ketten egyedül élünk s mivel nincsen papád, aki jó barátod lehetne — én leszek helyette a barátod“ ...

Chailuxné: Igen... homályosan emlékezem még rá.

Pierre: Még azt is mondtad, hogy te mulatni akarsz, hogy több-kevésbé komoly barátaid lesznek s hogy minden nőnek szüksége van minden korban barátokra. Nos, azt hitted, hogy én nem leszek kérelhetetlen, szigorú bíráló, hogy szemet hunyok, amíg szemet hunyhatok. De ha észreveszem, hogy elvesztetted a fejed s ostobaságot akarsz elkövetni, akkor figyelmeztetlek — de barátságosan. Ne úgy beszéljek hozzád, mint az anyámhoz, hanem mint a nővéremhez vagy a barátomhoz. Ezt mondtad. Ez nagyon meglepett engem, sőt meg is indított s megesküdtem, hogyha szerencsétlenségünkre alkalom kínálkozik erre: megteszem neked ezt a baráti szolgálatot. Most elérkezett az a pillanat. Behunytam a szememet hat hónapig — de most már nem hunyhatok szemet többé a viselkedésed fölött s azt mondom, hogy vigyázz!

Chailuxné: Mire vigyázzak?

Pierre: Nive urra.

Chailuxné: Már megint!

Pierre: Mindig.

Chailuxné: De nincs közöttünk semmi, semmi! Esküszöm, hogy...

Pierre: Elhiszem neked. De nem erről van most szó. (Chailuxné beszél i akar, de

Sokat tehet e profilaktikus védekezés munkájában ki-ki. De elsősorban az iskolák vezetői, tanárai, tanítói. Fontos támogatást nyújthatnának e kör elleni védekezés munkájában a különböző iparhatóságok és testületek azáltal is, ha ebbeli tapasztalataikról beszámolnának a nyilvánosság előtt is évről-évre. Nagyon üdvös lenne, ha a munkás betegségyező pénztárak, ugyanezek évről-évre egy megfelelő kimutatás keretében a nagyközönségnek is hozzáférhetővé tennék ez irányu tapasztalataikat, illetve azt, hogy mely foglalkozási ágból kerül ki a legtöbb tuberkulotikus? Ezzel kapcsolatban jelezhetnék, hogy az egyes foglalkozási ágak közegészségre vonatkozó hátrányainak kiküszöbölésére mily egészségügyi intézkedéseket tartanának szükségesnek.

A felvilágosítás eme nemes és magasatos munkájában nem kis szerepe juthatna a szószéknek.

Amidőn a József Kir. Herceg Szana-torium Egyesület vezetősége városunk nevezett tényezőihez egyenkint és egészben azzal a kéréssel fordul, hogy ki-ki tehetségéhez és hatásköréhez képest eme igazán szép, eme igazán emberhez méltó munkából vegye ki részét; egyszersmind ezuton is tudomására adja városunk közönségének, hogy bárkinek, aki e kérdésben tanácsért hozzá fordul, készséggel áll rendelkezésére az esetlegesen szükséges felvilágosításoknak illetékes helyükről történendő megszerzésében.

Glosszák.

—

Kavarodás Baccich Icilio kitiltása miatt. — Kibujt a szeg a zsákból. — Egy kiküldendő bizottság.

Hogy Baccich Icilio kicsoda és a közleti tevékenység körül milyen bokros érdeime vannak, azt A Tengerpart tegnapi számában bőven ismertettük. Közlésünkben lát ható, hogy a derék férfiú oly sikeresen küzdött a közjóért, az állam és a város érdekeiért, hogy az ügyészség jónak látta kitiltatni a város területéről az egykori alpolgármestert, rappresentantét és néptribunt.

Azt hittük, hogy ezzel egyszersmindkorra végeztünk Csicsillo ural, aki immár imádott hazája, Olaszország kék ege alatt

Pierre nem engedi.) Ne szólj semmit — kérlek, ne szólj egy szót se! Ez a beszélgetés nagyon kényes... Sokkal nagyobb zavarban vagyok, ha beszélsz, mintha hallgatsz. Ha tiltakozol ellene, akkor úgy látszik, mint ha bevallanád s ha mentegeted magad, az fáj nekem, mert szeretlek, mindenestre sokkal jobban, mint képzelnéd. Ne nyisd ki tehát az ajkadat és süsd le a szemedet. Ismerlek sokkal jobban, mint ahogyan te ismered magad. Elkényeztetett gyermek voltál. Férfihez mentél a papához, aki mellett nem sok örömben volt részed. Mikor hozzámentél, másnap már megbántad. Szerencsére csak három hónapig éltetek együtt, a papa meghalt. Én már nem láthattam s így nem tudom se szeretni, se gyűlölni. Rám nézve idegen ur, akinek nem tartozom semmivel.

Chailurné: Csak az életeddel.

Pierre: Az igaz... de azért ezt a szívesseget, azt hiszem, bárki más is megtette volna nekem. Nem valami nagy áldozatot hozott értem. Míg te... az már egész más dolog!... Te neveltél, te kényeztetted s nekem köszönhetem, hogy nem vagyok épen ostoba...

Chailurné: S hogy szived is van!...

Pierre: Igen. És most, hogy egyedül ál-lasz ezen a világon s én már férfivé lettem, — nem hagyjak eserben.

Chailurné: Mit szándékozol tenni?

Pierre: Azt, ami kötelességem. mama. Oh, ne képzeld, hogy korlátozni akarom a

gondol a fiumei kellemetlenségre. Nem így történt. A delegáció tegnap „martyrt” csinált a kirugott urból, aki miatt kétségbe vonták az ügyészség kétségbevonhatatlan jogait és a rendőri intézkedés törvényességét.

Vio Antal dr. orsz. képviselő vállalkozott arra a problematikus értékű szerepre, hogy védelmébe vegye Baccich Iciliot. Mint lapunk más helyén olvasható, Vio dr. a polgármester védelmét kérte Csicsillo ur számára és megkérdezte, hogy a podeszta miért nem akadályozta meg a kitiltást. Vitatta az ügyészség eljárásának helyességét és annak a véleményének adott kifejezést, hogy a rendőrség lelkiismeretes vizsgálat nélkül hozta meg a kitiltó végzést.

A podeszta válaszában van egy kirívó rész. Az, amely szerint ő privátim nagy tisztelője és bámulója Baccich Icilionak. Hm, ez furesa. A polgármester épp úgy tudja, mint mi, hogy a derék közéleti férfiú Fiumében prototipusa volt az irredentista érzelmeket nem is tagadó nagyolasz agitátornak. Az is bizonyos, hogy az az ügyészségi és katonai vizsgálat, amelyik Csicsillo ur üzelmeire pontot tett, éppen nem volt felületes még kevésbbé — infámis. Ezt ilyennek minősíteni hivatalos helyről tehát nem szabad.

De volt a polgármester válaszában még egy érdekes rész, amit itt le kell szögez-nünk. Azt mondotta a podeszta, hogy nem akart a rendőrség ez irányu eljárásába beavatkozni, nehogy a szőnyegre került ügyből még nagyobb baj, a határrendőrség felállítása kerüljön ki.

Ez az! A szög kibujt a zsákból. Emlékezzünk vissza, hogy a határrendőrség ügynek feszegetésénél folyton csak azt hangoztatták, hogy ennek felállítása sértené Fiume autonómiáját. Hiába bizonyítottuk, hogy a város autonómiájának semmi köze a határrendőrséghez, hivatalos és nem hivatalos helyeken csak ezt hangoztatták, mig-nem most maga a polgármester árulta el, hogy mitől félnek. Tehát a kitiltások miatt félnek. Tartanak attól, hogy megszapornak a Baccich Icilio és hamarosan kihordják a városból azokat a veszedelmes demagogokat, akik e hazában idegenek és csak az a céljuk, hogy itt zavart és egyenetlenséget szítsanak. Tudomásul vesszük a polgármester beismerését, ami csak megerősíti

fiú... telenkedet. Tizenhét éves korodban már özvegyesre jutottál: most alig harminc nyolc éves vagy s nincs rokonod. Kivülem nincs senkid. Gazdag vagy s nemesak szép, hanem lájlos is vagy. Ilyen körülmények között azt teheted, amit akarsz és teljes joggal. Miután már annyi mindent fölládoztál nekem, nem áldozhatod föl a szabadságodat is. Te sohasem akadályoztad a te kis Pierredet s ő sem fog az utadban állni.

Chailurné: Az én Pierrem jó fiú, de nem gondolja meg, hogy az anyja vagyok...

Pierre: Ezt vártam! Illetlenség, sőt botrány, hogy ilyen dolgokat merek mondani neked, az anyámnak, egy szent anyának — mert ugyebár minden anya szent?

Chailurné: Igen... Legalább a gyermekeik előtt mindig szentek, bármit tesznek is.

Pierre: Te is szent vagy én előttem. Na Meg vagy velem elégedve? Különben nem messze vagyunk attól a kortól, amikor nem lesznek többé szülők és fiúk, hanem őszinte barátok. A barátod vagyok, sőt a legjobb barátod. Ez többet ér neked, mintha én volnék a világ legszeretőbb gyermeke. A régi család-ílllem megelőgedett azzal, ha a gyermek álszentekedő tiszteletet tanusított a szülei iránt. A szülők és gyermekek nem igen gondoltak arra, hogy baráti szolgálatokat is tartsanak egymásnak. Nem tudom, miért nehezteinél most reám? Azért, hogy egy kicsit el kellett pirulnod? De Istenem, hát azt hi-

bennünk azt a hitet, hogy a határrendőrséget okvetlenül fel kell állítani.

A delegáció azt határozta, hogy egy bizottság kiküldését fogja javasolni a közgyűlésnek. Ennek a bizottságnak az a feladata, hogy megvizsgálja, vajjon a rendőrség törvényesen járt-e el a kitiltás körül és hogy a kitiltás indokolt volt.

Joggal kérdezhethetnénk, hogy a bizottsága mióta olyan nagyon lelkiismeretes az ilyen kitiltások körül. Mi emlékszünk rá, hogy valamikor egy tényleg törvénytelen kitiltást nagyon is helyeselték és nem küldtettek ki vizsgáló-bizottságot. De nem akarjuk ezt most feszegetni. Ellenben idézzük a polgármester szavait, hogy „a rendőrség tartozik az ügyészség törvényes megkereséseinek eleget tenni és ennek tisztviselői — működésük közben — függetlenek”. Ebből csak az következhetik, hogy semmiféle bizottságosdinak itt helye nincs és bele kell nyugodni az igazságos döntésbe.

De mindezek felül felmerül a kérdés: érdemes-e az uraknak Csicsillo urért ekkora hühot csinálni?

Ujdonságok.

—

— **Az állandó bizottság ülése.** A városi állandó bizottság tegnapi ülésén Vio Antal dr. országgyűlési képviselő interpellált Baccich Icilio voitalpolgármesternek Fiuméből történt kitiltása ügyében, megkérdezte a podesztát, hogy mivel indokolják a kitiltást, továbbá miért nem tartotta szükségesnek annak megakadályozását.

A polgármester szerint a kitiltást az ügyészség a katonai hatóság feljelentésére rendelte el. Mint más régebbi esetekben, ugy-ebben is, a katonai hatóság a polgárság kárára avatkozott be. A kitiltást két levél miatt határozták el, amelyeket Baccich Icilio Fava Amedeo volt fiumei hírlapíróhoz intézett. Elítéli a katonai hatóság beavatkozását, mert a volt alpolgármesternek ő is tisztelője.

Arra a kérdésre, hogy miért nem igyekezett megakadályozni a kitiltás végrehajtását, kijelentette, hogy ilyen esetekben a polgármesternek aligha van beavatkozási joga, mert bíraskodási ügyekben a rendőrség független hatóság. A második ok pedig amiért nem avatkozott az ügybe az, hogy a határrendőrség szükségességét is a katonai hatóságok információjára alapították és

szed, hogy olyan ostoba, olyan gonosz vagyok, hogy kevésbbé tisztellek most, hogy szereted Nive urat? Hiszen, ha szereted is: nem esalsz meg vele senkit. Talán hűséggel tartozol nekem? Látod, én nem voltam kétségbeesve, ha szemrehányásokkal illetél a magaviseletem miatt, vagy ha erkölcsi tanácsokat adtál. Nem bujtam a föld alá szégyenletemben. Mert ha kedvesed volt is, vajjon akkor megszüntél engem szeretni?

Chailurné: Pierre, most már elég!

Pierre: Végre is...

Chailurné: Ne beszélj ilyen hangon; mert itt hagylak.

Pierre: Csak azt akarom mondani, hogy mindig igaz hálával fogadtam a tanácsaidat, mert tudtam, hogy szeretsz s hogy ismered az életet. Tégy így te is és fogadd el a jó tanácsaimat. Nem fogod megbánni. Annál kevésbbé, mert ebben a szerepben, amelyben most látsz, kiválóan erkölcsös vagyok, sőt jó keresztény. Nincs az az ügyvéd, az az érsek, aki másként beszélne hozzád. Hallgass tehát rám. Azt mondom, hogy hagyd abba ezt a flirtelést... Megszólnak... És erre semmi szükségünk nincsen... Vagy pedig ezután jobban rejtőzzél el a világ szeme elől.

Chailurné: De...

Pierre: Engedd, hogy befejezzem. Még azt is meg akarom említeni, hogy Nive bármennyire hódító is, alapjában véve jellem-telen, hitvány ember — fiók Don Juan, aki

nem akarta, hogy e miatt ok legyen arra, hogy a határrendőrség ügyét ismét felszínre hozzák.

Az ügyészség utasításának való ellen-szegülés csak újabb indokul szolgált volna a kormányznak az állami rendőrség bevezetésére.

Vio Antal dr. elismeri azt, hogy az ilyen ügyekben a polgármester nem avatkozhatik. De az ügyészségnek nincsen joga kitiltásokat elrendelni, legfeljebb csak javasolhatja, azután a rendőrség szabadon dönt.

Elsőfokon a rendőrség, másodfokon a kormányzó tanács, harmadfokon pedig a belügyminiszterium van hivatva dönteni az ilyen ügyekben. Javasolja, hogy az ügy megvizsgálására és hasonló esetek meggátolására bizottság küldessék ki.

A delegáció elhatározta, hogy a bizottság megválasztását a representanzának indítványozni fogja.

Ezután Adelsfeld dr. szóvá tette, hogy az egyik helybeli olasznyelvű napilapban ekkor jelent meg, amely szerint a kormányzó az igazságügyminiszteriumban lépéseket tett volna a magyar nyelvnek, mint hivatalos nyelvnek a törvényszéken való bevezetésére.

Információkat kért Budapesten s tegnap telefonon azt a választ kapta, hogy bár a dolog nem teljesen úgy áll, amint az illető közlemény mondja, mégis szó van arról, hogy egyes aktákon az olasz nyelv mellett a magyart is használják. A magyarul nem tudó bírák ügyében nem kaphatott információkat.

A kormányzó ezen törekvése újabb mérenyvet a város jogai ellen, de értesülése szerint az igazságügyminiszteriumban nem gondolnak a terv megvalósítására.

A polgármester válaszában kijelentette, hogy neki a dologról nincs tudomása. Ha azonban való, hogy a kormányzóság ilyenmü javaslatot tett az igazságügyminiszteriumnak, ő azt nem tartja másnak, mint Fiume jogai ignorálásának és a kormányzóság törvénytelen beavatkozásának olyan dolgokba, melyekhez köze sincs.

Hozzájárul ahhoz, hogy az igazságügyminiszteriumhoz erélyes tiltakozást terjesszen fel a város.

Adelsfeld javasolta, hogy mielőtt ezt megtennék, informálódni kell a kormányzóságon.

A delegáció azután kisebb ügyeket tárgyalt.

Feketehimlő Fiumében. A napokban Fiuméba érkezett egy osztrák gőzös, amelynek egyik matróza gyanus tünetek közt megbetegedett. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a matróz fekete-himlőben betegedett meg, mire beszállították a járványkórházba s megtették a járvány továbbterjedésének meggátolására a szigorú óvinté-

zések pályáját a lebujujokban kezdte... És minden nő, aki gyenge volt ezzel az emberrel szemben, később egész tengert sirt bánatában. Én a te helyedben szakítanék vele.

Chailuxné: De esküszöm, hogy nincs közöttünk semmi.

Pierre: Meg vagyok róla győződve — de az én meggyőződésem ez esetben mellékes dolog.

Chailuxné: De nem akarom, hogy azt hidd, hogy...

Pierre: Még valamit akarok mondani. Bármint lesz is a dolog, ha valaki csak egy szót, vagy csak egy hangot is szól a Nive és közted levő viszonyról, ha valaki a neveitek hallatára eimosolyodik vagy köhint, s ha én ezt megtudom — akkor én azt az embert megverem és megölöm... erre meg én esküszöm neked.

Chailuxné: Ezt nem akarom! Miért tennéd?

Pierre: Azért tudod, mert egy anya... Eh, elég, hogy figyelmeztettelek!... Pszt!... (Az inas bejön.)

Az inas (vendéget jelent): Nive ur... (Kimegy.)

Nive ur (Pierrehez): Jó napot, kedves barátom.

Pierre: Jó napot, kedves barátom.

Nive (Chailuxnéhoz): Asszonyom... Stb. stb.

Henri Lavedan.

kedéseket. A veszedelmes kór azonban három másik emberre is átragadt, akik a matrózzal érintkezésben voltak. Ezeket szintén a járványkórházba vitték. Nem tudni, miképpen, a járványt a városba is behurcolták. Tegnap ugyanis egy asszonyt és egy leányt vittek be a kórházba, akik feketehimlőben megbetegedtek. Az orvosok szerint a betegek állapota kielégítő s aggodalomra nincsen ok.

— Évzáró gyűlés. A Fiumei M. Kir. Kiviteli Akadémia Hallgatónak Köre f. hó 8-án tartotta évzáró közgyűlését, melyet Toplak Ferenc elnök nyitott meg. A megnyitás után Fülöpi Mihály „A három Rothschild fivér” című dolgozatát olvasta fel, a melyet Grünbaum Elvira, Galambos József és Orbok Kálmán bíráltak. A lebilincselően élvezetes felolvasás után Freund Ignác főtitkár tett rövid jelentést az évi működésről, melyet bővebben az akadémiai értesítőben ad közre a tisztikar. A titkári jelentés után Galambos József főpénztáros tette meg jelentését, melyből kitűnt, hogy a Körnek a vagyona 405 kor. 98 fillér és a Kör által a Deák asztal javára megindított gyűjtés, ami 642 kor. 83 fillér tesz ki. Fülöpi Mihály főkönyvtáros, könyvtár állásáról tett jelentést, mely után a gyűlés véget ért.

— Térzene. A katonazenekar ma este fél kilenckor hangversenyt ad a Dante-térre a következő műsorról:

1. Sousa — Induló.
2. Auber — A „Fra Diavolo” op. szimfoniaja.
3. Eysler — Részletek az „Asszonyfaló” című operettből.
4. Boito — Nagy ábránd a „Meisztrefelesz” c. operából.
5. Ball — „Veled a világ végéig”. Amerikai dal.
6. Chladek — Farsangi tréfa — keringő.

— Evezősverseny Fiumében. A Società della Regata trieszti evezősverseny az Eneo, Quarnero és Liburnia fiumei evezős-egyletek bevonásával július 20-án tenger melléki evezősversenyt rendez Fiumében. A verseny reggel 8 óra 30 perckor kezdődik és a Mária Terézia hullámgát mentén fog lefolyni. A táv 2000 méter. Jelentkezni lehet július hó 12-ig. A versenyen értékes díjak lesznek.

— Adományok. A Fiumei M. Kir. Kiviteli Akadémia Hallgatónak Köre által a Diák-asztal alap javára megindított gyűjtésre a mai napon Denk Ida k. a. gyűjtőívén a következő adományok érkeztek be: Hanko M. 5, E. Monroff 2, Léway 1, Klein A 2, Stricker E. 1, Zanatta 1, Nagy Imre 1, olvashatlan 3, Bellay 1, olvashatlan 3, Roland 5, Denk Dénes 2, N. N. 2, Schlesinger 5, Nagy Pál 5, xyz — 50 Nyiri Gábor 3, Udvardy Rezső 5, olvashatlan 3, Dale 3, Rona Jenő 5, Pessy 2, N. N. 4, olvashatlan 3, Mackay Istv. 1, N. N. 7, olvashatlan 2, Mohovich 2, Kereskedelmi rt. 2, Molino a Vapore Vrata Spitzer et Co. 5, N. Penso et Co. 1, Forgalmi Bank rt. 25, Cunradi Successore 10, B. Vezzil 10, Dr. Fuhrmann Ferenc 5, Dunay L. 3, Weinthal 2, Whitehead et Co. 30, olvashatlan 10, Leitner Károly 10, Alexander Billitz 2, olvashatlan 4, R. Egenhöffer 2 korona. A nemeslelkű adakozók fogadják ez uton is a hallgatók köszönetét, ami külön jár ki Denk Ida urleánynak, aki fáradhatatlan buzgalomával és önfeláldozásával munkálkodott a nemes célért.

— A tounji vasuti szerncsétlenség. Az ogulini királyi törvényszék már befejezte a vizsgálatot a fiumei gyorsvonati katasztrófa ügyében és a királyi ügyészség a vizsgálat adatai alapján elkészítette a vádiratot is a vizsgálati fogságban lévő Tumbász Jenő bejlesztetváni születésű 24 éves vasuti segédtiszt, Tounj állomási forgalmi szolgálattevő és Visujic Ilija 42 éves váltóór ellen. Az ügyész a horvát büntetőtörvénykönyv 337. szakasza alapján az emberi élet bíztságára ellen elkövetett büntetési vádoja Tumbász Jenőt, mert ő a kritikus éjszakán, április 6.

és 7. között az 1041. számú gyorsstehervonatot Tounj állomásról elbocsátotta annak dacára, hogy Generalski-Stol állomás idejében értesítette, hogy a találkozás nem Generalski-Stolon, hanem Tounjban lesz. Tumbász erről a vonattalálkozás megváltoztatásáról váltóórát nem értesítette. Visujic Ilija ellen az a vád, hogy ő, mint váltóór, bár hallotta a gyorsvonat jelzését, mégis engedte, vele szembe a gyorsstehervonatot kifutni, a nélkül, hogy erre jelzést kapott volna. Mint ismeretes, az összeütközés következtében Medur Péter mozdonyvezető, Gipsz Mihály kalauz, Vrbljanesevic Sztankó mozdonyvezető, Kovacsics Antal, Schiffer Iván, Pinterics Iván és Molnár János fűtők és fékezők meghaltak és többen súlyosan megsebesültek. A vizsgálat megállapította, hogy úgy a gyorsvonat, mint a tehervonat késétt, miért is Garzó István generalski-stoli állomásfőnök táviratilag értesítette Tounj és Károlyváros állomásokat, hogy a vonatok Tounjban találkoznak. A gyorsvonat 3 óra 39 perckor érkezett Tounjba s Tumbász Jenő a vonatot a harmadik vágányra bocsátotta anélkül, hogy váltóórát értesítette volna. Tumbász állítólag jelt adott az indulásra, de mert a távjelző tilosra állott, a vonat nem haladhatott ki az állomásról. Tumbász ekkor Visujic váltóórnek megparancsolta, hogy állítsa szabadra a szemafort. A 45 kilométeres sebességgel haladó gyorsstehervonatot és az 55 kilométeres sebességgel haladó gyorsvonat ennek következtében 3 óra 50 perckor összeütköztek. A vádirat egész seleg tanura hivatkozik és a pert valószínűleg a szakértők vallomása fogja eldönteni. A vizsgálóbíró egyébként megállapította, hogy Tumbász Jenő, aki nincs hozzászokva a szesz italok élvezetéhez, április 6-án, vasárnap délután kirándult Generalski-Stolra és ott Garzó és Bakács vasuti hivatalnok társaságában hat és fél liter sört ivott meg és így magyarázható, hogy az italhoz nem szokott, egyébként kötelességtudó tisztviselő, alkoholos mámorában megfélekedezett a vonatkeresztes megváltoztatásáról. A fő tárgyalást június végén tartják meg Ogulinban.

— Lederer József temetése. Tegnap délután temették el Abbáziában általános, nagy részvét mellett az aránylag fiatalon elhunyt Lederer József pensiótulajdonost. A temetés az abbáziai temető halottasházából történt és ezen rendkívül nagy számban vettek részt nemesak Abbázia bennlakói, az ismerősök, rokonok, egyesületek és küldöttségek, de a fürdővendégek közül is számosan. Ott láttuk báró Schmidt-Zabierow kerületi kapitányt, dr. Glax fürdőelőjárót stb. Küldöttségileg képviseltette magát a temetésen a szállodások egyesülete, a fürdőbizottság, melynek az elhunyt tagja volt, a tűzoltóság, a katonai üdülőttelep, az abbazi-volescai hatóság és az orvos egyesület. A temetés igen megható módon folyt le és alig maradt szem szárazon, mikor Lederert elhelyezték a kriptában.

A különféle hírekkel szemben a család kijelenti, hogy a penzió vezetésében nem áll be változás, mivel a penziót ezután az özvegy és felnőtt fia vezetik.

— A kikötőből. Június 11. É r k e z e t t: Fausto Cosulich osztrák gőzös Triesztből, üresen; Nicolo Tomaso olasz gőzös Ravenából, üresen; Austria osztrák gőzös Kobéből 18,203 zsák lenmaggal, 50 tonna rézzel, 500 láda olajjal, 220 bál gyapottal, 208 zsák borssal és 30 tonna vegyes áruval; Trieste osztrák gőzös Kalkuttából, 876 bál jutával és 810 zsák mirabolanoval.

Indult: Jókai magyar gőzös Londonba, 670 tonna fával, 400 tonna liszttel, 10 tonna papírral, 290 tonna cukorral, 40 tonna magnessittel, 100 hordó fakivonattal; Carinthia osztrák gőzös Szmirnába, 240 tonna cukorral, 40 tonna rizsszel, 10 tonna papírral és 87 láda üvegáruval.

x **Uj fogtechnikus.** Novák Rezső fogtechnikus műtermet nyitott a Corso 42. sz. alatt levő Mattiassi házban. Legujabb amerikai rendszerű munka. Modern hygiénia.

— **Corso mozi.** Ma esti új műsor: A gyilkos, dráma, Psylander a főszerepben. Skutari bombázása.

TŐZSDE.

	Jun. 10 zárlat	Mai árf. 11 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	809.75	810.—
Oszt. hitelrészvény	619.—	617.50
4%-os koronajáradék	81.15	81.—
Oszt. nagy. államvasut	706.—	706.50
Jelzálogbank	420.—	419.—
Leszámitelőbank	507.—	507.—
Hazai Bank	280.50	280.—
Magyar Bank és Keresk. R-T.	535.50	533.50
Rimamurányi	683.—	685.—
Salgótarjáni	743.—	744.—
Közuti Vasut	634.50	631.—
Városi Villamos	355.50	354.—
Adria	533.—	—
Déli Vasut	119.—	—
Magyar Cukoripar	2790.—	—
Rizsgyár	3825.—	—
Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Buza áprilisra	11.92	—
Buza májusra	—	—
Búza októberre	11.48	11.33
Rózs 1913 áprilisra	—	11.79
Rózs októberre	9.24	9.12
Tengeri májusra	—	—
Tengeri júliusra	7.87	7.78
Tengeri augusztusra	8.—	7.90
Zab áprilisra	—	7.46
Zab októberre	8.59	8.48
Bécsi Értéktőzsde.		
Oszt. hitelrészvény	618.75	619.—
Magyar hitelrészvény	808.—	813.—
Oszt. magyar államvasut	707.50	709.—
Déli Vasut	119.—	121.—
Alpesi	928.—	930.—
Skoda	819.—	825.—
Oszt. koronajár.	82.40	—
Fiumei és trieszti értékek:		
Fiumei 4%-os kölcsönkötv.	92.—	—
Banca Fiumana	550.—	—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—	—
Fiumei Népbank	112.—	—
Litorale Bank és Takarékpénztár	240.—	—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—	—
„Indeficiente” tengerhajóz.	500.—	—
Magyar-Horvát Gőzhajózárs.	1400.—	—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1100.—	—
Orient tengerhajózási társ.	1300.—	—
Alt. Forgalmi r. t. régi	1900.—	—
Magyar Olajgyár	1800.—	—
Austro-Americana	292.—	—
Navigazione Libera Triest	613.—	—
Oszt. Lloyd	584.—	—
Stabilimento Tecnico	9850.—	—
Ampelea Szeszpároló Rt.	436.—	—
I. Trieszti Rizsgyár	717.—	—
„Kerka” dalmát vízművek r. t.	431.—	—
Spalato Portland Cement	395.—	—
Assicurazioni Generali Nap.	891.—	—
Riunione Adriatica	3910.—	—

Hattyu gőzmosoda

Fiume, Via Acquadotto 2 sz. (Kucich ház) fiókot nyitott a Via Goldoniban (a Dubravčić házban). Kifogástalan szép gallér, kezelő ing- függöny- és bluztisztítás klór nélkül. Gyors kiszolgálás. Telefon 9-88. Tisztelettel

Bredár Lajos.

Nyomatott a „POLINNIA” Fiumei Kereskedelmi Nyomdában (Telefon száma 400).

Telefon — Távirat.

Az új kabinet eskütétele.

BECS, jun. 11. A Tisza-kormány miniszterei ma délelőtt 9 órakor Schönbrunnban külön kihallgatáson jelentek meg a királynál, hogy letegyék a kezébe az esküt. A miniszterek Hazai Samu kivételével, aki tábornoki egyenruhában volt, mind díszmagyart öltöttek magukra. Az eskütétel szertartásánál Csekonics Endre gróf főlovászmester mint zászlós ur segédkezett. Előbb gróf Tisza István miniszterelnök tette le az esküt és az eskümintát Hazai Samu olvasta fel. Utána együtt esküdtek a többiek, akik Vértessy Géza, a király személye körüli államtitkár után mondták el a miniszteri eskü szövegét. A szertartás után a király egyesített rövid kihallgatáson fogadta új kabinetét.

A miniszterek vaacsoráj.

BECS, jun. 11. A Tisza-kormány tagjai tegnap este a Sacher-szállodában együtt vaacsoráltak a távozó miniszterekkel, akik ma bucsukihallgatáson jelennek meg a királynál.

A Lukács kabinet bucsukihallgatása.

BÉCS, jun. 11. A Tisza-kabinet eskütétele és kihallgatása után a király bucsukihallgatáson fogadta Lukács Lászlót, gróf Serényi Bélát és Josipovich Gézát, a távozó minisztereket.

Berehtold a királynál.

BECS, jun. 11. Berehtold gróf külügyminiszter ma délután fél három órakor kihallgatáson jelenik meg ő felsége előtt. A kihallgatás a balkán válsággal van összefüggésben.

A szövetség ellenzék taktikája.

BUDAPEST, jun. 11. A szövetség ellenzék vezérő bizottsága mai ülésén arról fog határozni, hogy a képviselőházban a Tisza-kormány holnapi bemutkozásán megjelenjék-e vagy sem. A kisebbség nem akarja megengedni, hogy a bemutatkozás simán menjen végbe. A többség ezzel szemben azt hangoztatja, hogy az ellenzéknek mindaddig semmi keresni valója nincs a képviselőházban, amíg a parlamenti őrség mai szervezésében fennáll és büntetlenül használhatja kardját és frömmer pisztolyait az országgyűlési képviselők ellen.

Az aradi választás.

ARAD, jun. 11. Aradon június 28-án lesz a képviselőválasztás. A munkapárti jelölt gyűlést, amelyen Tiszát újból kikiáltják képviselőjelöltnek, szombaton este tartják.

A gyomai kerület.

BUDAPEST, jun. 11. A gyomai kerület egy küldöttsége jár ma Budapesten és a jelöltséget Gonda Henrik dr. ügyvédnek, Kovács Gyula sógorának ajánlotta fel. Gonda nem vállalta a jelöltséget.

Vizsgálta a Gerő ügyben.

BUDAPEST, jun. 11. Dr. Pridafka honvéd őrnagy-hadbíró ma délelőtt megjelent a képviselőházban, hogy helyszíni szemlét tartson Gerő százados bűnügyében. Pridafkát Angyal József háznagy kalauzolta az üléssterembe. A vagdalkozás szemtanúit, a Hédervári Lehel által bejelentett or-

szággyűlési képviselőket és újságírókat esütörtökön 10 órakor kezdi kihallgatni a hadbíró.

Forgalmi korlátozás.

BUDAPEST, jun. 11. A Magyar tengerhajózási rt. értesítést kapott, hogy a bolgár államvasutak további intézkedésig megszüntették minden áruforgalmat és csak olyan küldeményeket továbbítanak, melyek a bolgár hadügyminisztériumhoz, vagy a vörös-kereszthez vannak címezve, vagy pedig az udvartartás és egyéb hatóságok részére küldetnek.

Serény Gyulát elfogták.

BUDAPEST, jun. 11. A londoni rendőrség értesítette a budapesti rendőrséget, hogy Serény Gyulát, az Unió műszaki vállalat sikkasztó igazgatóját elfogta. Serényt a kiadatási eljárás befejezése után vissza küldik.

A horvát válság.

ZÁGRÁB, jun. 11. Hiteles forrásból származó értesülés szerint Pejacevic Tivadar gróf nevezetnének ki horvát miniszternek. Az új kormány megalakulását rövidesen várják, mely esetben Unkelhauser és Broschan osztályfőnököket felmentenék állásuktól. Unkelhausert a horvát minisztérium államtitkárává nevezik ki.

A szerb-bolgár konfliktus.

SZOFIA, jun. 11. Tonesev belgrádi követ, aki itt tartózkodott, visszatért állomáshelyére és magával vitte a bolgár kormány válaszáat a szerb jegyzékre, amelyben Szerbia a szerződés revízióját kérte. A válasz kerek elutasító, de Tonesev egyelőre még nem fogja átnyújtani Belgrádban.

BELGRÁD, jun. 11. Putnik tábornok, vezérkari főnök, aki tegnap különvonaton visszajött a főhadiszállásról, este résztvett a király elnökle alatt tartott minisztertanácson. A hadügyminisztérium az utolsó készülődéseket is megtette a háboru kitörésének esetére.

BELGRÁD, jun. 11. A helyzet változatlanul komoly és növeli a veszedelmet az a körülmény, hogy a bolgárok az utolsó napokon az üszkübi támadáson kívül újabb támadásokat követtek el a szerbek ellen a semleges területen.

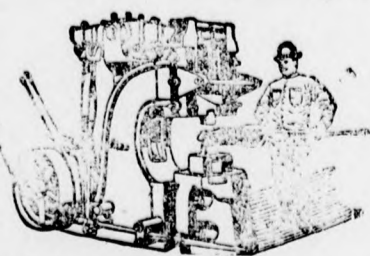
BELGRÁD, jun. 11. A szerb kormány szilárdan el van tökévelve, hogy a legrövidebb idő alatt végleges választ követel Bulgáriától és ha az tagadó lesz, akkor azonnal bekebelezi az általa megszállott területeket.

LONDON, jun. 11. A Daily Mail a következő táviratot kapta tegnap este Szófiából: A feszültség még inkább kiélesedett és az a körülmény, hogy Spalajkovics szerb követ tegnap váratlanul egész családjával és a követség személyzetével elutazott, megszüntetett minden reményt a békés meg egyezésre. A bolgár kormány válasza, amelyet holnap fognak átnyújtani Belgrádban, határozottan tagadó. Bulgária hallani sem akar a szövetséges szerződés módosításáról és ilyen körülmények között semmi értelme sincsen annak, hogy a szövetségesek miniszterelnökei még egyszer találkozzanak.

Gróf CSÁKY LÁSZLÓ
Prakfalvi Vas- és Acélgár rt.
Budapest. IX., Csillag-utca 4. szám.

Öntöttacélmű AJAX 5/0 gyorsesztergaacél. AJAX szerszám-acél AJAX kőfűrő acél stb.

Szab. AJAX rugóspöröly a legjobb közlóműves kovácspöröly
Több mint 1700 drb. üzemben.

Szerszámgyártás

Malom-, bányakovács-, lakatos- és kőaragó szerszámok, kész kőzetfűrők, lapátok

Oroszország a Balkán szövetségeseihez

PÁRIS, jun. 11. A Liberté jelentése szerint Oroszország megismételte a balkáni szövetségeseihez intézett nyomatékos felszólítását, hogy lehetőleg teljesen demobilizáljanak, mert csakis ez könnyíthetné meg a végleges békekötést. Görögország és Szerbia Oroszország tanácsadását kedvezően fogadták és késznek nyilatkoztak a meghódított területek megszállására szükséges 70-80.000 ember kivételével leszerelni. Bulgária az orosz felszólítással szemben nem helyezkedett a vonakodás álláspontjára, de még végleges választ nem adott.

Mérsékletre intik Bulgáriát.

SZOFIA, jun. 11. Egyes követségek már utasítást kaptak, hogy a bolgár kormánynak mérsékelt tanácsokat adjanak a szövetségesei közötti konfliktus békés megoldása tárgyában. Valószínűnek tartják, hogy a jövő hét folyamán e végből demarche is lesz.

Összeesküvés Bulgária ellen.

FRANKFURT, jun. 11. Szófiából jelent a Frankfurter Zeitung tudósítója: A kormány fel van bősülve Oroszország ellen, mert kétszínű magatartást követ. Valóságos összeesküvés támadt Bulgária ellen előbbi szövetségesei között. Szerbia Bukarestben lépéseket tett, hogy Romániát katonai egyezmény megkötésére bírja, a görög kormány pedig a portát igyekezett rábeszélni a katonai kooperációra Bulgária ellen s aztigérte, hogy a szövetségessé szerb-görög sereg ebben az esetben támogatná Törökországot, hogy visszaszerezhesse Drinápolyt.

A haditerv.

KONSTANTINÁPOLY, jun. 11. Egy itteni görög lap állítólag hiteles forrásból közli, hogy a görög és a szerb vezérkarok közös haditervet dolgoztak ki Bulgária ellen. A terv szerint a szerb és a görög hadsereg a kumanovó-gevgellii vonalon támadna, a centrumban és a balszárnyon a szerbek nyomulnának előre, míg a jobbszárnyon állana a görög sereg, amelynek támadását a görög flottá is elősegítheti.

Románia Szerbiát támogatja.

LONDON, jun. 11. Bukarestből táviratozzák: Illetékes helyen elhatározták, hogy ha Szerbia és Bulgária között háborúra kerül a dolog, Románia Szerbia oldalára fog állani.

PÁRIS, jun. 11. Tegnap óta még élesebb lett a konfliktus a Balkánon, miután Románia tudatta a nagyhatalmakkal, hogy újabb háboru esetén semmi esetre sem őrizheti meg semleges magatartását.

Véres harc.

BELGRÁD, jun. 11. A Mali Journal hírt kapott, hogy Makres körül véres harc volt bolgár és szerb csapatok között. Az ütközetben mind a két részen százával estek

el és sebesültek meg. A támadók ezuttal is a bolgárok voltak.

Uj háboru előtt.

SZOFIA, jun. 11. Danev, a szobranje elnöke, egy hírlapírónak arra a kérdésre, hogy van-e még remény a béke fentartására, így válaszolt:

— Semmi körülmények közt nem tághatunk. Mi ragaszkodunk a szövetséges szerződés keresztülvitelére és ha tőlünk engedményeket várnak, akkor beszélni sem lehet békés megegyezésről. Hogy miképpen gondolkodik Szerbia, arra nem válaszolhatok.

A kormány egy tagja, a Dnevnik egy munkatársa előtt így nyilatkozott:

— Van még remény, hogy elkerülhetjük a háborut, de csak nagyon kevés. A bolgár kormány feltétlenül ragaszkodik a szerződés betartásához és ha ez a mi álláspontunk háboru jelent, akkor a háboru tényleg kikerülhetetlen.

Viharos minisztertanács.

BELGRÁD, jun. 11. Tegnap délután minisztertanács volt, melyen Pavlovics ezredes élesen megtámadta a királyt és a kormányt, amiért nem indítja el a sereget Bulgária ellen. Pavlovics szavai nagy izgatottságot keltek és a miniszterk határozat nélkül oszlottak szét.

Ujabb ütközet.

PÁRIS, jun. 11. A Matinnek jelentik, hogy Monasztir mellett a bolgárok és szerbek összeütköztek. Szerb részen 9 katona és egy tiszt elesett.

ULTIMÁTUM.

BELGRÁD, jun. 11. A kormány ma küldötte el jegyzékét Szófiába. Ebben 48 óra alatt választ kér arra, hogy hajlandó-e a szerződés revíziójára. A jegyzék hangja ultimátumszerű.

SZOFIA, jun. 11. A miniszterelnök-höz délelőtt érkezett meg annak a híre, hogy Szerbia elküldötte az ultimátumot. A kormány tagjai kijelentették, hogy Bulgária elutasító választ fog adni.

Fiumei magy. Uri és Női Fodrászterem

Adria palota. Telef. II-60.

Ujjonnan és higienikusan berendezett külön kabinokban olcsón végeztetik fejmosás, hajfestés, onduláció, divatos fésülés és manicure. Nagy raktár divatos betétekből, vágott hajból és pipere cikkekből.

A higienikus uri teremben gyors és pontos kiszolgálás.

Mindenkinék kedves

Ajándék

FIUME, kikötővárosból

„1 zsák kávé“

(en miniature) legfinomabb pörkölt kávéval töltve.

Kapható - 3 minőségben - G. STOCHEL csamegüzletében.

Magyar-Horvát tengeri Gözhajózási R.-T., Fiume**Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.**

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás ezek közül hetenként 4 gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa), Castelnovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra. Cattanóik csak 24 óra

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyors-hajóösszeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyors-hajóösszeköttetés.

Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.

Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyancsak Veneziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé stb.

Fiume-Corfú-Patras kétszer havonként.

A gőzhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt az igazgatóság és a m. kir. államvasutak városi menetjegyirodája.

Elutazás miatt olcsón eladó egy még

egész jó karban levő hálószoba butor és egy kabinet. Megtekinthető naponta 4 óráig délután. Kiaubu Emánuelnél Via Industria 52 szám, IV. emelet.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv. - társaság.

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkeskedik.

Magyar anyanyelvű kisasszony szép írással, irodai vagy hasonló foglalkozást keres. Cim: Viale Deák 32.

Ujságaruló rikkancsot

napi 2-3 korona biztos keresettel délutáni foglalkozásra keres

A TENGERPART
kiadóhivatala.

Minden a kibordás vagy a szétküldés körüli felelőre panaszt telefon, vagy levelezőlap útján a kiadóhivatalba kérünk bejelenteni.

Özv. Lederer Józsefné, szül. Rudovits Flóra urnó, úgy a saját, mint Gyula fia, és az egész rokonság nevében szívből eredő hálás köszönetet mond mindazoknak, akik felejthetetlen férje

LEDERER JÓZSEF úr

elhunyta alkalmából koszorúk küldésével, részvétnyilatkozatokkal, a temetésen való megjelenéssel vagy bármi mas uton adtak részvétüknek kifejezést.

ABBÁZIA 1913, jun. 11-én.

IDEGENFORGALOM

(Mouvement d'étrangers)

Abbáziai furcsaságok.

AZ ELSŐ FÜRDÉS.

X. vagy Y. ur, a későbbi tengeri cápa, a ki végül a lehangosabbá válik a vízben, imigyen megy be a tengerbe, miután erre 20 percig készült:

— Na, gyerünk fürödni! (A bütykös lábujját bedugja a vízbe, majd kiveszi, beteszi, kiveszi, beteszi.) Hm, hm, mintha egy kicsit hideg lenne. (Egy lépcsőt megy.) Ejnye, ejnye! (Gondolkozik, hogy ne-e menjén ki a vízből, végül mégis elszántan, de lassan még egy lépcsőfokot megy. A víz a térdéig ér.) Huhu, huhu! (Lehajol, locsolgatni kezdi a lábászárát.) Ejha, ejha! Igazán nem hittem, hogy ilyen hideg ez a víz! (Még egy lépcsőt megy, a víz a combjáig ér, mire a vizet borzasztó gyorsan kavarni kezdi. Hangosan): Jujuju, hihihí, huhuhu, háhahá, buhuhu! (Még egy lépcsőt megy. Kiabál.) Juhu, juhu, br, bruhuhu, ujujujj, jujujujj! (Egészen bemegy a vízbe, mely a melléig ér. Örülten hadonászni kezd, ugrál, tombol, pacskolja a vizet és ordít): Ujujujj, ujujujj, bruhuhu, ah, ah, oh, oh, huhu! (Végre nagy nehezen elér a kötélig, amelybe belekapaszkodik. Fáradtan liheg, beleköp a vízbe és az orrát puccolja. Majd körülnéz és meglátja egy ösmerőst a parton, akihez felkiált): Berger ur! Berger ur! Mért nem fürdök? (Ugrál a vízben biztatón): Igazán pompás a fürdés! Egész meleg a víz! (Márk.)

ABBAZIA

tegnap érkezett fürdővendégei:
(Hötes arrivés hier.)

Akos Géza Budapest	Quitta
Aivar Boris Budapest	Al Mare
Alajs Drobil Budapest	Riviera
Blavic Anna Wien	Natha
Boril Johann Wien	Natha
Benduski Telesfor Siersza	Grand H.
Blasich Branko Wien	Riviera
Burger Frantisek Prága	Stella
Bar Luzian dr. Bosnia	Lido
Beduski Telesfo rGalicia	Augusta
Bottger William Wien	Stefania
Cohn Camila Wien	Zotter
Camus Edina Pisino	Wienerh.
Covaz Lodovico Pisino	Wienerh.
Doscar Johan Budapest	Raicie
Eresy Róza Budapest	Lederer
Frater György Budapest	Lederer
Flohr Franz Póla	Grand H.
Friedmann Ignác Adony	Szegó
Fraenkel Emil Wien	Lokey
Foki András Veszprém	Seeuranst.
Fasal Ottó Bielitz	Janette
Frey Géza Pozsony	Stern
Földes Pál Budapest	Speranza
Fürst Pál Budapest	Quitta
Grunpeter Alfréd Kottovitz	Grand H.
Hrvacani Jevka Jesenovae	Varmina
Havas Gábor Székesfehérvár	Lederer
Hörnle Paul Wien	Egger
Heisler Márton Budapest	Erminia
Herczfeld Aladár Budapest	Stefania
Hofbauer Márkus Kaposvár	Seeuranst.
Horváth Lajos Szigetvár	Seeuranst.
Rebstock József Zenta	Seeuranst.
Jakabfalvy Vilmosné Kassa	Lederer
Koenman Reveka Wiew	Miramar
Knauer Josefina Kolozsvár	Jolanda
Klievenhüller Edina hercegnő Wien	Natha
Kudiacsek Josefina Wien	Natha
Korlovsky István Rakova	Bristol
Kraft Viktor Csorvár	Plesch
Karsnicka Margo Kharhoff	Grand H.
Kaminski J. dr. Zombor	Savoy
Koncki József Wien	Tenta
Károly Miklós Liptó	Hammar

Kohn Gertrud Aussig	Quitta
Kosa János Brassó	Seeuranst.
Kanarek Franz W. N. Stadt	Stefania
Kerin Johann Zágráb	Seeuranst.
Kajtor István Nagyszalonta	Seeuranst.
Löhr Anna Prága	Stefania
Lichtmann Benjamin Budapest	Stern
Lax Cecilie Wien	Royal
Lichtmann Lajos Budapest	Augusta
Lebovits Ábrahám Budapest	Piccola
Latyp István Óbecse	Seeuranst.
Löring Paul Jaegerndorf	Wienerh.
Langer Olga Wien	Pilepie
Löw Wilhelm Heidelberg	Ticera
Lukáts Sásdor Székesfehérvár	Lederer
Mauer Ferenc dr. Nagykanizsa	Hermitag
Mittler Eugénia Wien	Tenta
Musitzky Alexander Wien	Janette
Mara László Wien	Bellevue
Mauthner Móric Wien	Speranza
Naedl Hans Wien	Tomasie
Nagy József Budapest	Lederer
Orcan László Mezőtelegd	Seeuranst.
Opitz Karl Wien	Rajcie
Pintér Gusztó Wien	Pilepie
Pogány Miklós Beremend	Viktoria
Rose Emma Frankfurth	Lederer
Rose Heinrich Frankfurth	Lederer
Reich Max Wien	Mahler
Reiner Bertalan Budapest	Hammar
Robbers I. Haaz	Savoy
Ruckert Károly Versec	Seeuranst.
Szász Sámuel Nagyvárad	Seeuranst.
Schwarz Sándor Pápa	Seeuranst.
Salgo Gyula Budapest	Quitta
Scheffel Fritz Smichow	Noe
Smaha J. Ehrudim	Staatsb. K.
Szász Vilmos Budapest	Savoy
Seifert József Pozsony	Austria
Szende Oszkár Budapest	Vermes
Szalay Bálintné Ács	Hammar
Schippert János Beremend	Viktoria
Sule Tavao Zégráb	Renko
Steiner Leopoldine Wien	Miramar
Tatay Béla Budapest	Viktoria
Tunich Rózika Szabadka	Mahler
Tausinger Mathilde Grác	Pilepie
Uzelac Anka Jesenova	Varmina
Vanino Ludwig Grác	Lederer
Vágó Rudolf Budapest	Speranza
Wessely Alfréd Wien	Hammar
Weinberger Sámuel Budapest	Speranza
Zsolnai Hermann Budapest	Al Mare
Zimmermann Anna Troppau	Speranza

UJ FÜRDŐINTÉZET (meleg fürdőkkel).

ABBAZIA Reichstrasse

Gőz-, kádfürdők- és meleg tengerivíz-fürdők.

☛ Szobák 3. — koronától feljebb. ☛

Tulajdonos: I. R. SCHWEIGLER.

VELENCE.

ORIENTAL NAGY KÁVÉHÁZ

Riva degli Schiavoni, a Lidora induló hajók kikötőjével szemben.

Tagás terrasz — Játéktér amerikai bar. — Modern berendezés. — Központi fűtés. Kifűtő szellőztetés.

Naponta 4-től 6-ig és fél 9-től 12-ig szimfonikus zenekar.

Mozgóképelőadás teljes világítás mellett.

Naponta új műsor.

Kőbányai Polgársőr,

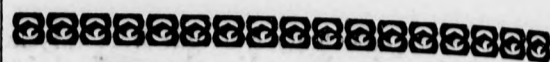
a Florian, Quadri és Orientale kávéházak, (Szt. Márktér és Riva degli Schiavoni) valamint a Grand Hotel Lido sörcsarnoka közönségének legkedveltebb itala.

Vaerin Testv. és Tsa.

CIRKVENICA.

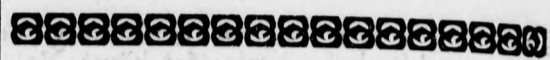
Modern Penzió

Legajánlatosabb penzió a fürdő mellett. Gyönyörű tengeri kilátás. Kifűtő nő konyha, Mérsékelt árak.

Ella Villa

Penzió és vendéglő, Abbazia. Szobák ellátással és ellátás nélkül. Mérsékelt árak.

Grand Magazin alla Convenienza

NEMES HENRIK fióküzlete
Fiume, Piazza Scarpa 4.

Férfi-, női-, gyermek fehérművek, aljak bluzok, harisnyák, kézimunkák, kellékek, stb. stb. szolid, szabott árakon.

Katonai és egyenruházati cikkek gyári raktára. Legnagyobb és legjobb bevásárlási forrás.

Figyeljen a névre és kérjen mindig határozottan Erdőgyöngyét. Hasonnevű értéktelen utánzatok visszatartandók!

Erdőgyöngyeművek. Moritz Löw.
Brünn-Hussowitz.

Legalkalmasabb bevásárlási forrás

mindennemű vászon, kézmű, függöny női és férfi konfekció árúban. (Heti vagy havi részletfizetésre)

Alessandro Roth

Fiume Via E. De Amicis 9 I. em.
Telefon 15-65

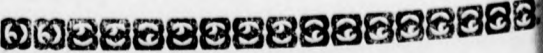
Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYOGYSZERTÁRA

a városi torony mellett

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalett-cikkek és szépitőszerek stb. stb.

KÖZGAZDASÁG.

—«0»—

A GAZDASÁGI ÉVSZAKVÁLTOZÁS.

A szövetséges Balkán-államoknak Törökországgal folytatott háboruja be van fejezve. A győztes Balkán-szövetség egymás között még veszekedik, a zsákmány felosztása tekintetében még máig sem tudtak megegyezni, de a jelek után ítélve, ezeket a differenciákat sikerül majd békésen áthidalni és a bolgár-szerb kardesörtetésnek nem nagyobb háboru, hanem becsületes alku lesz a vége.

A balkáni háboru egy és más meglepetést jelentett a világnak. Arról már nem beszélünk, hogy ezt a befejezést: a törökök csufos megveretését senki nem hitte volna el mult év őszén, amikor a háboru megindult. Akkor mindenki Montecuccolira régi mondását citálta, hogy pénz nélkül nem lehet háborut csinálni. A katonai szakértők, akik a törökök biztos győzelmét remélték, éppen úgy csalódtak, mint a pénzüemberek, akik azért jósoltak rövid életet ennek a háborunak, mert tudták, hogy a balkáni szövetségnek kevés a pénze.

A tekintélyekre rossz idők járnak. Montecuccolira is rácsófoltak a szövetséges Balkán-államok, mert megmutatták, hogy pénz nélkül is lehet hat-hét hónapig tartó háborut viselni. Ime az egyik nagy csalódás mely az embereket érte. Ezt azután követte a kimos meglepetések egész sorozata. Például az is, hogy a háboru befejezése nem hozza magával a várva-várt kedvező fordulatot, mely az ilyen hosszú ideig még soha tartott pénzdrágaság és pénzhiány betegit biztosan számítottak. A háborunak vége van, de a gazdasági élet, nem képes visszanyerni a hosszú pénzkrízis alatt elvesztett erőt. A Balkánon fenyegető égháboru első villámaitól megrémültt külföldi nagytőke egy év előtt hirtelen bezárta a pénzszekrényeit. A szárnyatépett vállalkozás, a kiéhezett ipari és kereskedelmi világ hasztalan változza most a bezárt pénzszekrények előtt: nyilatkok meg, hisz már vége van a háborunak, — a Wertheim-kasszák süketek és némák, ajtóik zárva maradnak. Ez egy másik nagy csalódás, melynek okát azonban ma már nem is nehéz megtalálni. Téves volt az a feltevés, hogy a pénzhiányt és a gazdasági élet konjunkturáinak hanyatlását a balkáni háboru okozta. És ha ez a feltevés téves volt, ugy könnyű megállapítani, hogy a hozzáfűzött következtetés, a háboru befejezésétől várt kedvező fordulat sem válhatott valóra.

A gazdasági élet utja hullámvonalakban visz előre. Az 1907—1908. évi pénzkrízis

után merész ivben haladt felfelé a gazdasági konjunktura, mely 1910-ben érte el emelkedésének legmagasabb pontját. A következő év első felében már kezdett hanyatlani. A mult esztendő őszén azután lecsusztunk a hullámhegyről a hullámvölgybe. Nem történt más, csak amit a gazdasági élet természeti törvényei előírnak, ami mindig ugy volt és mindig így lesz: az 5—6 éves időközökben pontosan beálló gazdasági évszakváltás. Jött a gazdasági élet tele, melyet azonban nem a Balkán-háboru hívott elő, hanem az a természeti törvények könyörtelenségévé ljelentkező szabály, hogy a nagy konjunkturákat nyomon követi a nagy depresszió. A balkáni háboru csupán siettetett ennek az évszakváltásnak az elkövetkezését és körülbelül annyit jelentett, mint egy hóvihár, mely kissé időnek előtte, már október végén végigvonul valahol és figyelmeztet rá, hogy itt a tél. De az emberek, akik sokszor értek már meg fekete karácsonyt, nem szoktak hinni az ilyen korai hónapnak. Biznak benne, hogy az majd elolvad és nyomában nem a zord tél jön, hanem hozszu heteken keresztül még a szép, őszi verőfény. Utólag aztán kitünik, hogy tévedtek. Az októberi hó elolvadt, de jött helyébe a hideg, ölmos eső, a fagy, szóval a tél, aminek kényelmetlenségét akarva nem akarva mégis csak tudomásul kell venni.

Leccusztunk a hullámvölgybe és nem néhány hónapba, hanem egy pár esztendőbe kerül, amíg ismét felkapaszkodhatunk egy új gazdasági konjunktura tetejébe. Ebbé bele kell nyugodni. Össze kell húzódunk, esinján kell bánni a nagyszabásu üzleti és vállalkozói tervekkel, melyek megvalósítására most éppenséggel nem kedvez az időjárás. Kényelmetlen dolog, de ugy van, hogy nem akkor lehet parcellázni, amikor olcsó pénzen lehetne birtokot vásárolni, nem akkor lehet házakat építeni, mikor a magas házbecsűkre és olcsó tegelelakra való tekintettel ez rentabilisnak látszik, nem akkor lehet szép vállalkozásokba fogni, mikor ötlete volna hozzá valakinek, hanem amikor pénze van rá. Pénz pedig most nincs és jó hosszú ideig nem is lesz.

—o—

+ **Bolgár vasuti tervek.** A bolgár vasuti minisztériumban nagyban készülnek azok a vasuti tervek, amelyek szerint a megóditott területek állózatát építik meg. Mint a Szófia—Küstendil fővonal mellékvasutját, a Radomir—Kocakovo vonalat, hamarosan munkába fogják. Közelebb jut ezzel Szófia az Egei-tengerhez, közbe pedig gazdag erdőterületeket fog érinteni az új vonal. Az erdő nagy részét osztrák konzorcium szerezte meg. A másik vaust Philippopolból indul és szintén az Egei-tengerrel köti össze Bulgária belsejét. Ezenfelül Drama és

Ravolle helységeit kötik össze rövid vonalal, főleg avégből, hogy Kavalát kereskedelmi kikötővé alakítsák át abban az esetben, ha Szalonikit ne mkaphatják meg. Ha Románia beleegyezik abba, hogy a Dunán át hidat építsenek Várna érdekében, akkor megépíti a Kaspidsan—Szilisztria vonalat. Az egész vasuti terv körülbelül 180 millió koronába kerül.

APOLLO SZINHÁZ

Igazgató: TROPFAUER ÁRMIN

Via Alessandro Volta 6 (A De la Ville és az Imperial szálló közötti utcában).

Junius 1-től 15-ig

Szenzációs műsor!

Hofer Miksa rögtönző énekes. — The Retlas tánckettős. — Goltz Giza orosz táncosnő. — Hildelgard szkecs és az összes szerződöttett műerők fellépte.

Előadás után
kabaré szabad bemenettel.

Olcsó tűzifa

felaprítva kapható az Első fiumei parkettgyár és gőzfűrés r. t.-nál házhoz szállítva tennánként 25 koronáért. Legkisebb szállítás egy fuvar (körülb. 2 tonna). Telefon 16-29 és 39.

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák” szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia” szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Mindkét szállóban kitünő konyha és árnyas kertek. Fajborok és köbányai polgári sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

Cantridai fürdő és vendéglő

Tengeri fürdő, 250 szép kabinnal és napkurára szoigáló külön terrasszal. Nagy árnyas vendéglői kert terrasszal és tekepályával. Kitünő konyha és kifogástalan borok. Köbányai polgári sör. Villanyos összeköttetés Fiumétől a fürdőig. Vasár-és ünnepnapokon délután zene-hangverseny.

Fürdőjegyek fehérneművel 40 fillér.

Olcsó bérletjegyek.

Aki szobaleányt, szakácsnőt, inast, pincért, vagy bármely alkalmazottat keres, forduljon bizalommal

Logarić J. közvetítő irodájához
Via Parini 15. sz. Telefon sz. 15-87,
Üres lakások és butozott szobák szintén közvetítettek.

Villa Sans Souci
Abbazia.

Előkelő családi otthon. - Teljesen ujonan berendezve. Új tulajdonos Finom bécsi konyha.

ADRIA szálloda és étterem

Adamich - utca

Tulajdonos: DE NEGRI TRANQUILLO

Kedvelt találkozóhely

A városcentrumában, a hajóállomások közelében villamos vasuti megállóhely. Pompás kilátás a tengerre. Kényelmes és elegáns szobák, fürdők villanyvilágítás, mérsékelt, árak.

Kitünő német és olasz konyha.

A legjobb dalmát és házi borok, állandóan friss sör.

PAPETTI

Umberto és Demetrio cég

értesíti nagyrabecsült vevőit és a mélyen tisztelt közönséget hogy a Calle del Tempio és a Via G. Simonetti sarkán levő saját helyiségeiben június elsején

új kézműáru divat- és konfekció- üzletet nyitott,

melynek elsőrendű gyárákból származó, teljesen újonnan beszerzett, nagy választékára a vásárló közönség szives figyelmét felhívja.